

PETRES CSIZMADIA GABRIELLA

DÍNÓ, KALAND, HUMOR – EGY TÖRTÉNETBEN

Nincs okuk panaszkodni, ha a kortárs meseregények közül válogatva szeretnénk olyan szöveget választani, amely megszólítja a kisiskolásokot, és az olvasóvá nevelés eszközeként minőségi befogadóélményt ígér. A kétezres évek meseregénybummja óta számos olyan mű látott napvilágot, amely valóságos rajongótábor gyűjtött maga körül – gondoljunk csak a nyolc kötetből álló, Berg Judit jegyezte Rumini-sorozatra vagy Nyulász Péter Helka-trilógiájára. Ezek közé a sikerkönyvek közé illeszkedik M. Kácsor Zoltán dínószériája, a *Zabaszauruszok*-sorozat, amelynek ezidáig három része látott napvilágot: *Utazás Dínómánomba* (2017), *Sárkánytörvény* (2018), *Acsargó-mocsarak* (2019) címmel. Ezekhez a könyvekhez szeretnék egy kis kedvcsinálót kínálni.

M. Kácsor Zoltán óvodások körében népszerű *Garázs Bagázs*-sorozatát követően ezúttal a kisiskolásokat, akár már második korú kis olvasókat szólítja meg az új sorozatával. Az olvasótábor rajongása nem véletlen: a szerző kellő arányban vegyíti a jól bevált varázsmesei, irodalmi mesei és kalandregénybeli tradíció elemeit saját eredeti ötleteivel, s ezeket remek ízléssel fűszerezi a gyermek és felnőtt befogadók által egyaránt kedvelt játékosággal és humor eszközeivel. A könnyed, mindenféle erőltetettségtől mentes cselekményvezetésnek éppen ez a kulcsa: a szereplők alapvetően a mesei rend szabályait követve teljesítik be sorsukat, azonban az elbeszélés nyelvhasználat, az irónia, paródia, groteszk, különböző helyzet- és jellemkomikumok megfestése bravúros duplafedelű, családi könyveket teremt az egyszerű történetekből. Érdekes színfoltja a köteteknek, hogy a számos helyzetkomikum mellett nyelvi humor működtetése nemcsak a gyermekirodalmi művek körében tipikusnak minősülő beszélő nevek révén valósul meg (pl. a folyton káromgó varjú neve „Káró, a komisz”), hanem a nyelvhasználat tematizálása és parodikus helyzetbe emelése folytán is, hiszen a szereplők többsége valamilyen beszédhibával rendelkezik (selypít, raccsol, pösze). A beszédhibák félreértéseket, játékoskomikus helyzeteket teremtenek, me-

lyek dekódolása fontos sajátossága lesz az élményszerű befogadásnak.

A hagyományos dínó-történetekkel szemben a *Zabaszauruszok* világa a békés dinoszauruszok és sárkányok közé kalauzol bennünket. Négy, barátá kovácsoló szereplő kalandokkal fűszerezett útjársát követjük nyomon a regényekben. Rilex, a tirez egy vegetáriánus dinoszaurusz, aki annyira jámbor, hogy megengedi Kunyinak, a keselyűnek, hogy a szájában lakjon. E furcsa párosához csatlakozik idővel Barmol, a fogszuvasodásban szenvedő raptor, valamint Leiszút Feliszút, a selyp sárkány is. A dinoszauruszokból, keselyűből és sárkányból álló csapat a népmesei sztereotípiák értelmében elsősorban negatív szereplőket ígér, azonban M. Kácsor meséjében szerepkör-átlépést figyelhetünk meg: az ijesztő külső és ragadozó életmód ellenére – Süsü karakteréhez hasonlóan – a szereplők pozitív szerepkört töltenek be. Sőt, a kiemelt pozícióban található Rilex a Lázár Ervini szeretetmorál hordozója (éppen ebben emelkedik a társai fölé); nem csupán végtelenül béketűrő és szeretetteljes, hanem környezetét és ellenfeleit is az elfogadás, békülékenység és szeretet eszközeivel szelídíti meg. A mese etikája, a jutalmazás és büntetés érdem szerinti osztása helyett tehát a kortárs gyermekirodalomra jellemző megbocsátás motívuma lép előtérbe a történetekben. A megbocsátás és az elfogadás egyébként nemcsak az akadályozókkal szemben gyakorolt eszköz, hanem a főszereplők összekovácsolásának a nyitja is, hiszen egészen különböző mentalitású, életfelfogású karakterek egymáshoz való csiszolódását figyelhetjük meg, amely a Százéves Pagony vagy a Négyyszögletű Kerek Erdő lakóinak életközösségét juttathatja az olvasó eszébe.

A kiinduló regény tétjét a barátságkeresés képezi, melyhez fokozatosan társulnak az egyéb kihívások leküzdései. A szereplőknek eleinte világmegváltó életcél helyett hétköznapi problémákkal kell megküzdeniük (pl. a fogait elvesztő Barmolt hogyan lehetne műfogsorhoz juttatni), azonban az otthoni, biztonságos környezet elhagyását követően, az útjárs megkezdésével egyre súlyosabb és izgalmasabb kalandokba keverednek (amik akár

életveszélyt is jelentenek). A hétköznapi szereplőkből így válnak hősök, akiket a mindennapi megpróbáltatások mindent legyőző héroszokká edzenek.

Ezek a hétköznapi hősök rendkívül közvetlen módon tudják megszólítani a kortárs gyermekbefogadókat, a kalandokban, humorban dúskáló elfogadás-történetek ezért ígéretes olvasmányai lehetnek kisiskolásainknak. A mikrofejezetekre tagolás akár az olvasásórára való besorolásnak is kedvezhet. Tegyenek egy próbát!

M. Kácsor Zoltán: *Utazás Dínómánomba*. Illusztrálta: Kecskés Judit. Kolibri, 2017

M. Kácsor Zoltán: *Sárkánytörvény*. Illusztrálta: Kecskés Judit. Kolibri, 2018

M. Kácsor Zoltán: *Acsargó-mocsarak*. Illusztrálta: Kecskés Judit. Kolibri, 2019

